

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 13 юни 2016 г.
(OR. en)

9194/16

ECOFIN 446
UEM 193
SOC 310
EMPL 206
COMPET 280
ENV 325
EDUC 180
RECH 172
ENER 188
JAI 434

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ док. Ком.:	9121/16 ECOFIN 413 UEM 163 SOC 277 EMPL 173 COMPET 250 ENV 294 EDUC 150 RECH 142 ENER 155 JAI 400 - COM(2016) 324 final
Относно:	Препоръка за ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно Националната програма за реформи на Чешката република за 2016 г. и съдържаща становище на Съвета относно Програмата за конвергенция на Чешката република за 2016 г.

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, преработен и съгласуван в различните комитети на Съвета въз основа на предложението на Комисията COM (2016) 324 final.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от ...

**относно Националната програма за реформи на Чешката република за 2016 г.
и съдържаща становище на Съвета относно Програмата за конвергенция на Чешката
република за 2016 г.**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

като има предвид, че:

- (1) На 26 ноември 2015 г. Комисията прие годишния обзор на растежа, с което постави началото на европейския семестър за 2016 г. за координация на икономическите политики. Приоритетите на годишния обзор на растежа бяха одобрени от Европейския съвет на 17—18 март 2016 г. На 26 ноември 2015 г., въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета², Комисията прие Доклад за механизма за предупреждение, в който Чешката република не беше посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед.
- (2) Докладът за Чешката република за 2016 г. беше публикуван на 26 февруари 2016 г. В него бяха оценени напредъкът на Чешката република в изпълнението на специфичните за държавата препоръки, приети от Съвета на 14 юли 2015 г., и напредъкът по отношение на националните цели по стратегията „Европа 2020“.
- (3) На 11 май 2016 г. Чешката република представи своята Програма за конвергенция за 2016 г., а на 12 май своята Национална програма за реформи за 2016 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.

² Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

- (4) Съответните специфични за всяка държава препоръки бяха взети предвид при програмирането на европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014—2020 г. Както е предвидено в член 23 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета³, когато това е необходимо за подпомагане на изпълнението на съответните препоръки на Съвета, Комисията може да поиска от дадена държава членка да преразгледа своето споразумение за партньорство и съответните програми и да предложи изменения в тях. Комисията предостави допълнителни подробности за начина, по който ще използва тази разпоредба, в насоките относно прилагането на мерките за обвързване на ефективността на европейските структурни и инвестиционни фондове с доброто икономическо управление.
- (5) Спрямо Чешката република понастоящем се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж. В своята Програма за конвергенция за 2016 г. правителството планира леко влошаване на номиналното салдо до -0,6% от БВП през 2016 г. и глобално стабилизиране на -0,5% от БВП от 2017 г. нататък. Средносрочната бюджетна цел за структурен дефицит от 1% от БВП продължава да бъде спазена за продължителността на програмата. Според Програмата за конвергенция съотношението дълг/БВП се очаква да се запази на равнище 41,1% през 2016 г. и да спадне до 39,3% през 2019 г. Макроикономическият сценарий в основата на тези бюджетни прогнози е реалистичен. Мерките, необходими за подпомагане на планираните цели за дефицита от 2017 г. нататък, не са уточнени в достатъчно голяма степен. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2016 г. структурното салдо се очаква да бъде в размер на -0,7% и -0,9% от БВП съответно през 2016 г. и 2017 г., което е над средносрочната бюджетна цел. Възможните бъдещи отклонения ще се оценяват съгласно изискването за поддържане на структурното салдо на равнището на средносрочната бюджетна цел. Въз основа на своята оценка на Програмата за конвергенция и вземайки предвид прогнозата на Комисията от пролетта на 2016 г., Съветът е на мнение, че Чешката република ще изпълни разпоредбите на Пакта за стабилност и растеж.

³ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

- (6) В дългосрочен план съществуват средни рискове за фискалната устойчивост в Чешката република. Те са свързани главно с предвижданото въздействие на публичните разходи, свързани със застаряването на населението, главно в сектора на здравеопазването, но също и в пенсионния сектор. Ако бъдат изпълнени, наскоро приетите и планираните мерки за изменение на пенсионната система ще доведат до влошаване на състоянието на публичните финанси в дългосрочен план. Първо, през февруари 2016 г. правителството прие законодателство, даващо му възможност да адаптира с по-голяма гъвкавост механизма за индексване на пенсиите. Второ, в процес на обсъждане са предложения за таван на законоустановената пенсионна възраст от 65 години и за установяване на механизъм за редовно преразглеждане на пенсионната възраст. Понастоящем няма планове за увеличаване на ниската законоустановена пенсионна възраст. В областта на здравеопазването прогнозираното увеличение на дългосрочните разходи също дава повод за безпокойство. Чешката република е изправена пред предизвикателства, свързани с подобряване на управлението и ефективността на разходите на нейната система на здравеопазване, но понастоящем редица мерки са в различни етапи на изпълнение. Показателите сочат високо потребление на стоки и услуги и сравнително високо използване на болнични грижи, които са по-скъпи от извънболничната помощ. Наличните медицински данни не се използват ефективно за планиране и рационализиране на способностите на болничната помощ. Системата за възстановяване на разходите за болнични грижи е в процес на преразглеждане вследствие на редица слабости, като например малката извадка от болници, която се използва за изчисляване на референтните проценти. Вариантите за укрепване на координацията на извънболничната помощ, подобряване на ролята на специалистите и ограничаване на ненужното потребление на извънболнична помощ все още не са проучени в достатъчна степен.
- (7) Фискалната рамка на Чешката република е сред най-слабите в Съюза. Пакет от реформи за справяне с основните слабости в тази област бе одобрен от правителството през февруари 2015 г., но все още се изчаква той да бъде ратифициран от парламента. Пакетът цели да се транспонира в националното законодателство Директива 2011/85/ЕС на Съвета⁴. Предложението за реформа предвижда по-строги тавани за разходите и прякото им обвързване със средносрочната бюджетна цел. В рамките на реформата правителството ще трябва да приеме бюджет, който гарантира дългосрочната устойчивост на публичните финанси, и ще бъде създаден независим фискален съвет за наблюдение на публичните финанси и повишаване на прозрачността.

⁴ Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 41).

- (8) Инвестициите в Чешката република остават под средните за ЕС на глава от населението и са силно концентрирани в региона около столицата. Административните и регулаторните пречки продължават да подкопават ефективността на бизнес средата и са пречка пред инвестициите. Съществуват специфични проблеми при изпълнението на проекти за транспортна и енергийна инфраструктура. Освен това усвояването на средствата от ЕС през програмния период 2007—2013 г. е бавно, главно вследствие на сложните процедури, недостатъците в системите за управление и контрол, неефективността на процедурите за възлагане на обществени поръчки и слабия административен капацитет на органите, които участват в изпълнението на проекта. По отношение на транспортната инфраструктура административните пречки пред инвестициите включват продължителни процедури за издаване на разрешителни за земеползване и забавяния, произтичащи от процедурите за обжалване на антимонополната служба. По отношение на енергийната ефективност публичните програми за намаляване на енергийната интензивност са фрагментирани и икономически неефективни. Има признаци, че икономии на енергия не се подобряват в съответствие с националния план за действие за енергийна ефективност. По отношение на услугите са налице някои доказателства за регулаторни ограничения. Това важи по-специално за някои от отделните професионални сектори на услугите, за които пречките за навлизане на пазара и упражняване на дейността са по-високи от средните за ЕС. Ниската степен на използване на качествени публични услуги онлайн също възпрепятства стопанската среда и отразява слабости, свързани с предлагането. Услугите на електронното управление не се възползват в пълна степен от технологичните възможности за подобряване на опита на потребителите и тяхното техническо ниво е едно то най-ниските в Съюза. Наличните доказателства сочат, че данъчните измами в Чешката република са сравнително често явление. Справянето с този проблем, особено при ДДС, е на едно от челните места в политическия дневен ред. От друга страна, не се предвиждат мерки за намаляване на относително високите разходи, свързани с плащането на данъци или за опростяване на данъчната система. Услугите за предварително попълване на данъчни декларации, предлагани от данъчните органи, са ограничени. Данъкоплатците използват в ограничена степен системите за електронно подаване на данъчни декларации, въпреки че е постигнат известен напредък в областта на ДДС. Освен това според най-новите международни доклади разходите за събиране на данъци са относително високи. Високите осигурителни вноски за сметка на работодателя спомагат за общото високо равнище на данъчно облагане на труда, а диверсификацията в други области, като например данъците върху недвижимото имущество, е ограничена.

- (9) Редица показатели сочат значителни слабости в публичната администрация. Известен напредък беше постигнат в приемането на законодателни и незаконодателни мерки в плана от 2015 г. за борба с корупцията. Законът за регистър на договорите беше одобрен от парламента през ноември 2015 г. Навременното му прилагане и по-нататъшно развитие ще подобрят прозрачността и ефективността на публичните търгове. Въпреки това някои основни промени в законодателство за борба с корупцията като изменението на Закона за конфликт на интереси и приемането на нов закон за финансирането на политическите партии все още не са се състояли. Някои от приетите мерки са трудни за прилагане и имат ограничено въздействие, а някои от планираните мерки са многократно отлагани за следващия план за действие. Въпреки положените усилия за преодоляване на недостатъците в чешката система за възлагане на обществени поръчки допълнителен напредък може да бъде постигнат по отношение на конкуренцията и следователно по отношение на съотношението цена–качество. Това отчасти се дължи на липсата на подходящо обучение на специалистите в областта на обществените поръчки и на недостатъчния фокус върху критериите за качество при избора на изпълнител. Публичният сектор разчита до голяма степен на неконкурентни процедури с ограничена възможност за привличане на участници в търга, а комбинираните обществени поръчки се използват рядко. Въпреки това прилагането на неотдавна транспонираните директиви за обществените поръчки за модернизиране на процедурите за възлагане на обществени поръчки се очаква да бъде възможност за въвеждане на стратегическа и основана на доказателства политика в областта на обществените поръчки по отношение на професионализирането, обединяването на обществени поръчки, засиления акцент върху критерии за качество и лоялността на специалистите в областта на обществените поръчки.
- (10) Налице е значителен ръст на инвестициите в НИРД през последните години, но резултатите все още са слаби и съществуват опасения относно устойчивостта на инфраструктурата на НИРД. Понастоящем в чешката система за научни изследвания се провеждат закъснели, но значими реформи в областта на управлението, по-специално при оценяването и финансирането. Съществуващият механизъм за финансиране е фрагментиран, с недостатъчна координация между съответните органи и неясно разделение на отговорностите и приоритетите. В процес на разработване е цялостна рамка за оценка на НИРД, включваща връзки с финансирането, но постигнатият напредък е бавен. Положени са ограничени усилия за засилване на връзките между академичните среди и бизнес общността. Тези връзки са отслабени от рамката за оценка на публичните научно-изследователски институции, която не взема предвид равнището на сътрудничество с предприятията.

- (11) Реформата на висшето образование беше приета от парламента през януари 2016 г. Привлекателността на учителската професия продължава да бъде предизвикателство, като относително ниското заплащане се разглежда като една от причините за това, а в същото време учителският състав е застаряващ. Разработва се нова система за професионално развитие на преподавателите и педагогическия персонал, за да се повиши привлекателността на професията, но нейното прилагане беше отложено. Образователните резултати като цяло са добри, но те са силно повлияни от социално-икономически произход на студентите. Ниските резултати в образованието на групите в неравностойно положение, особено на ромската общност, са очевидна причина за безпокойство. Според прогнозите значителна част от децата от ромски произход напускат преждевременно училище. Голям брой деца от ромски произход получават образование извън училищата от общообразователната система и вследствие на това учебните стандарти за тях са по-ниски отколкото за останалите деца. Възможностите за обучение за учителите, което да им помогне да се справят с този проблем, са недостатъчни, като малък дял от учителите участват в дейности за професионално развитие, свързани с преподаване на смесени групи и приобщаващо образование. Приети бяха значителен брой законодателни и административни мерки за приобщаващо образование, които започват да се изпълняват. Очаква се те да допринесат за намаляването на разликите в образователните постижения между децата от ромски произход и останалите деца. През март 2016 г. парламентът прие изменения в Закона за образованието, които предвиждат удължаване на срока на задължителното образование до последната година на предучилищно образование и гарантиране на право на място в детската градина на по-малките деца. Въпреки това неравенствата в образователната система пречат на подобряването на качеството на човешкия капитал и възпрепятстват резултатите на пазара на труда на по-късен житейски етап.
- (12) Положението на пазара на труда в Чешката република се е подобрило, но по-нататъшното увеличаване на равнището на заетостта ще зависи от по-голямото участие на слабо представените групи. Това включва жените с малки деца, нискоквалифицираните работници и членовете на ромската общност. Способностите за информиране на населението на публичните служби по заетостта в съчетание с подходящи и целенасочени политики за активен пазар на труда и индивидуализирани услуги ще допринесат за нарастване на участието на уязвимите групи. Участието на пазара на труда на жените с малки деца е възпрепятствано от продължаващата липса на достъпни и качествени услуги за грижи за деца, по-специално за децата до три години, както и от ограниченото използване на договорености за гъвкаво работно време. През последните години бяха предприети някои мерки за разрешаване на този проблем, но могат да бъдат положени повече усилия.

- (13) В рамките на европейския семестър Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Чешката република и го публикува в доклада за страната за 2016 г. Тя оцени също Програмата за конвергенция и Националната програма за реформи, както и последващите действия във връзка с препоръките към Чешката република, отправени през предходните години. Комисията взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика в Чешката република, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на ЕС предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на ЕС чрез принос на равнище ЕС към бъдещите решения на държавите членки. Препоръките в рамките на европейския семестър са изразени в препоръки 1—3 по-долу.
- (14) С оглед на тази оценка Съветът разгледа Програмата за Конвергенция и изрази становище⁵, че Чешката република ще спази Пакта за стабилност и растеж,

⁵ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪЧВА на Чешката република да предприеме следните действия през периода 2016—2017 г.:

1. Да предприеме мерки за осигуряване на дългосрочната устойчивост на публичните финанси с оглед на бъдещите рискове в областта на здравеопазването. Да приеме законодателство за укрепване на фискалната рамка.
2. Да намали регулаторните и административните пречки пред инвестициите, по-специално в областта на транспорта и енергетиката, и да осигури по-голямо наличие на услуги за електронно управление. Да приеме оставащите реформи за борба с корупцията и да подобри практиките за възлагане на обществени поръчки.
3. Да укрепи управлението в системата на НИРД и да улесни връзките между академичните среди и предприятията. Да повиши привлекателността на учителската професия и да предприеме мерки за по-голямо приобщаване на децата в неравностойно положение, включително децата от ромски произход, в общообразователните училища и детските градини. Да премахне пречките пред по-голямото участие на пазара на труда на недостатъчно представените групи, по-специално на жените.

Съставено в Брюксел на година.

*За Съвета
Председател*
